

Aan de raad van de gemeente Bloemendaal

Gemeente Bloemendaal
Postbus 201
2050 AE Overveen
T 14 023
www.bloemendaal.nl

Datum : 19 november 2019
Zaaknummer : 2019007495
Onderwerp : Onderzoeksrapport Vrijwillige Bloemendaalse Reddingsbrigade
Verzonden :
Bijlage(n) : 2019007493 (onderzoeksrapport Vrijwillige Bloemendaalse Reddingsbrigade)

Geachte raadsleden,

De Vrijwillige Bloemendaalse Reddingsbrigade (VBRB) is jaarlijks een onderwerp van gesprek (geweest) in de commissie Bestuur en Middelen en de Raad. Dit had met name betrekking op de financiering ter zake de (vervangings-)investeringen van de voer-, vaartuigen bijbehorende middelen en over het nut en de noodzaak van het betreffende gevraagde materieel van de VBRB.

De gelden hiervoor werden namelijk niet opgenomen in de meerjarenbegroting van de gemeente, waardoor telkens separate voorstellen voorgelegd en uitgelegd diende te worden waarom die middelen nodig/noodzakelijk waren.

Om meer en beter inzicht te krijgen in de financiële verhoudingen/kosten en het benodigde/noodzakelijke materieel dat de VBRB nodig heeft voor de uitoefening van de strandwachttaak waarvoor de gemeente verantwoordelijk is, hebben wij opdracht gegeven om hiernaar onderzoek te laten doen. Dit heeft geresulteerd in een rapport dat wij u hierbij aanbieden.

De uitkomsten van het rapport hebben geleid tot diverse verbeterpunten en aangepaste/aan te passen processen waarover wij u hierbij willen informeren.

Om u zo goed mogelijk te informeren vermelden we hieronder onze bevindingen.

De Vrijwillige Bloemendaalse Reddingsbrigade (VBRB) zet zich in voor de veiligheid en gezondheid van mensen die zich op het strand, in de zee (officieel tot 1 km uit de kust) en directe omgeving bevinden. De VBRB oefent haar taken uit op basis van een in 2005 afgesloten convenant met de gemeente.

De VBRB doet dat van circa 'moederdag' tot het einde van het strandseizoen (hierbij rekening houdende met de weersomstandigheden). Om hun taak goed te kunnen uitoefenen dient de VBRB voorzien te zijn van adequate middelen in de vorm van materieel, huisvesting en financiën voor de exploitatie, onderhoud, e.d.

De afgelopen jaren stonden er voor de VBRB verschillende investeringen op het programma, zoals onder andere de vervanging van het strandambulancevoertuig en de vervanging van een reddingsboot. Hiermee waren grote bedragen gemoeid.

Deze investeringen die wel bekend en voorzienbaar waren in de (meer)jarenbegroting van de VBRB waren niet opgenomen c.q. voorzien in de gemeentelijke begroting.

Wanneer de vervanging van materieel dan echt noodzakelijk was diende de VBRB specifiek een gemotiveerde aanvraag in en diende het college een voorstel voor te leggen aan de raad om de benodigde financiële middelen ter beschikking te kunnen stellen. Deze wijze van indienen en incidentele aanvragen leverde tot op heden telkens de nodige vragen, discussies en vertragingen op, met betrekking tot de nut en noodzaak van de middelen, financiën, procedures, etc..

Dit had mede als oorzaak dat het inzicht/de kennis ontbreekt/ontbrak over wat, welk, hoeveel, etc. materieel de VBRB nodig heeft om haar strandwachtaak goed te kunnen uitoefenen. Om hier inzicht in te krijgen hebben wij de opdracht gegeven om een onderzoek te laten uitvoeren.

Dit onderzoek diende/dient mede om de 'toekomstige' financiële huishouding van zowel de gemeente als VBRB op orde te brengen, waarbij onder andere de noodzakelijke investeringen om materieel aan te schaffen of te vervangen inzichtelijk, voorzienbaar en begroot (kunnen)worden/zijn. Noodzakelijke (investerings-)vervangingen dienen dan gewoon onderdeel uit te maken van de meerjaren-begroting van zowel de VBRB als die van de gemeente.

Het onderzoek is uitgevoerd door een student van de Hogeschool van Amsterdam die de opleiding tot Maritiem Officier volgde en recent is afgestudeerd op dit onderzoek.

Om het kader te scheppen van de subsidierelatie met de VBRB wordt hieronder ingegaan op het op 1 oktober jongstleden genomen collegebesluit (2019006186).

Vaststelling subsidies 2018

Het college besluit:

1. de subsidies die in 2018 zijn verstrekt en meer dan € 5.000 bedragen vast te stellen;
2. aan de in onderdeel 5 van dit voorstel genoemde instellingen verbeterpunten in de verantwoordingsinformatie op te leggen.

Voor de Vrijwillige Bloemendaalse Reddingsbrigade is met betrekking tot de verbeterpunten het volgende opgenomen in het collegebesluit:

“De verantwoordingsinformatie wordt als onvoldoende beschouwd. Door de splitsing van de lasten en baten over twee entiteiten (de vereniging en de stichting fondsenwerving) ontbreekt een totaal beeld.

De administratie en vastlegging van de gepleegde investeringen en de gemeentelijke bijdragen hierin is gebrekkig en ondoorzichtig.

Er is een onderzoeksrapport opgemaakt over de activiteiten en de kosten van de reddingsbrigade. Er is in het rapport een vergelijk gemaakt met andere vrijwillige reddingsbrigades in Nederland.

Besluitvorming over het rapport heeft nog niet plaatsgehad.

Een inhoudelijk verslag over de activiteiten over 2018 is niet opgemaakt. Wel een document met statistieken over 2018 (informatie over de inzet). De reddingsbrigade is een ANBI instelling.

Die zijn verplicht een actueel overzicht van de activiteiten op de website te publiceren.

Verbeterpunt

De reddingsbrigade bestaat uit twee entiteiten: de vereniging en de stichting fondsenwerving.

Gezamenlijk wordt om subsidie gevraagd. Omdat beide entiteiten onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden, pleiten we er voor de twee entiteiten als één te zien waardoor de reddingsbrigade valt onder de verplichting voor het laten opmaken van een accountantsverklaring. Slechts dan zal er zekerheid bestaan over de financiën.

Het inschakelen van een accountant kost geld. Het is niet realistisch te veronderstellen dat de brigade uit eigen middelen deze accountant kan betalen. Aan de reddingsbrigade wordt gevraagd een accountant te zoeken en de kosten daarvan op te nemen in hun exploitatie. De inschakeling van een accountant zal ervoor kunnen zorgen dat de administratie helder en transparant wordt en duidelijkheid verkregen wordt over de omvang van de subsidie.

Eindoordeel: De verantwoordingsinformatie schiet te kort. Het inhoudelijke verslag ontbreekt en de boekhouding is ondoorzichtig. Er kan echter niet worden vastgesteld dat de ontvangen subsidie niet is ingezet voor het doel waarvoor het bedoeld is. Het niet-vaststellen van de subsidie blijft dan zonder rechtsgevolgen en is niet zinvol.

Voorgesteld wordt de reddingsbrigade te verplichten vanaf boekjaar 2019 een accountant in te schakelen die jaarlijks een rapportage opmaakt. Als dan kan duidelijkheid worden verkregen over de structurele subsidieomvang.

Het beoogd effect

Het onderzoek had/heeft als doelstelling om een inzichtelijke en rechtmatige financieringsmethodiek voor zowel de gemeente als VBRB vorm te geven. Andere effecten/doelstellingen waren het transparant krijgen van het benodigde/noodzakelijke materieel voor de VBRB wat betreft de vaar- en voertuigen en de levensduur/afschrijvingstermijnen van dat materieel. Tevens is getracht antwoord te krijgen op de vraag hoe de financiële ondersteuning, uitrusting van middelen bij andere (kust)reddingsbrigades is geregeld.

Politieke keuzeruimte

De raad beslist uiteindelijk over de gemeentelijke begroting en dus direct op subsidieverlening en overige financiële bijdragen en investeringen aan/van de VBRB.

Gedachtengang

Het onderzoek heeft zich gericht op de KNRM (Koninklijke Nederlandse Reddingsmaatschappij), diverse (kust)reddingsbrigades in Nederland en er is navraag gedaan bij de Reddingsbrigade Nederland (dit is de overkoepelende organisatie van de Vrijwillige Reddingsbrigades). Aan hen (secretarissen /penningmeesters en/of voorzitters van de betrokken reddingsbrigades is de vraag voorgelegd welk materieel (wat/hoeveel, etc.) zij nodig hebben om hun taken sober en doelmatig te kunnen uitvoeren en hoe zij gefinancierd worden.

Geen landelijk kader financiering en materieel Reddingsbrigades

De Reddingsbrigade Nederland (in de persoon van de voorzitter) heeft aangegeven dat er geen landelijk kader is dat gemeenten houvast biedt om dit te kunnen beoordelen.

Tijdens het onderzoek bleek al snel dat veel reddingsbrigades niet enthousiast waren om mee te werken aan dit onderzoek. De bereidheid om informatie te verschaffen over de financiering bleek niet groot.

Geen eenduidige lijn financiering en toerusting materieel.

De verschillen in de financiering van de Reddingsbrigades zijn dermate groot dat er geen eenduidige lijn is te trekken. Ervaringen uit het verleden en uitgaande van welk materieel reeds ter beschikking is en wat men denkt nodig te hebben, de lokale situatie en omstandigheden, toeristisch of minder toeristisch, etc. zijn de leidraden die reddingsbrigades gebruiken voor de instandhouding, vervanging en aanschaf van materieel. Elk gemeente/reddingsbrigade werkt hierbij naar eigen inzicht.

Uit het onderzoek op basis van de verkregen antwoorden blijkt dat veel reddingsbrigades bijna volledig door de gemeenten dan wel een stichting worden gefinancierd, aangevuld door sponsorgelden of contributies van leden van de reddingsbrigades.

Eén van de uitkomsten is dat gemeenten geen subsidie verlenen aan reddingsbrigades maar de uitgaven, exploitatie en investeringen voor hun rekening nemen. Ook valt het op dat een aantal reddingsbrigades gebruik maakt van betaalde krachten of een vrijwilligersvergoeding geven dat door de gemeente of stichting wordt betaald.

Onderzoeksuitgangspunten

De onderzoeker heeft onderzocht wat de deelgenomen reddingsbrigades aan groot materieel (voertuigen en vaartuigen) bezitten en dat afgezet tegen de lengte van het strand, het aantal reddingsposten en het aantal bezoekers tijdens de drukke (piek)dagen. Dit geeft enig inzicht en een reflectie op het materieel dat de VBRB (nodig) heeft als de uitkomsten daarvan als een (landelijk) gemiddelde genomen zouden worden.

Middelen

Financiële middelen

De VBRB wordt door de gemeente jaarlijks gesubsidieerd met een bedrag van circa € 45.000. De VBRB dient hiertoe elk jaar een subsidieverzoek in inclusief een begroting en een jaarrekening. Het subsidiebedrag is niet voldoende om de kosten te dekken, het materieel goed te kunnen onderhouden en de hele organisatie van de VBRB draaiende te houden.

De VBRB zorgt zelf door middel van donaties en sponsorgelden/-acties, bedrijfsactiviteiten, ondersteuning bij diverse (gemeentelijke en regionale) evenementen, e.d. voor aanvullende financiering en middelen. De investeringen worden tot op heden separaat aangevraagd door de VBRB en zijn tot op heden als stelpost opgenomen in de gemeentelijke (meerjaren-)begroting. Aan de raad wordt bij de behandeling van de begroting 2020 voorgesteld deze stelposten om te zetten in structureel subsidiegeld.

De bijdragen voor de vervangingsinvesteringen volgens het investeringsprogramma van de VBRB fluctueren per jaar en hebben een ongewenst effect op het structureel en reëel jaarlijks benodigd begrotingsbudget. Om die reden zal de raad bij de Zomernota 2020 worden voorgesteld een (egalisatie)voorziening te vormen. Dit is onderdeel van de besluitvorming.

De VBRB haalt door middel van sponsors, acties, EHBO ondersteuning aan de strandpaviljoens en bedrijfsactiviteiten veel geld op. Indien zij dat niet zouden doen dan zou de gemeente een veel groter bedrag aan subsidie dienen te verstrekken.

De vrijwilligers worden/zijn door de VBRB zelf opgeleid en getraind voordat ze het 'water op mogen' en EHBO hulp mogen verlenen. Ze dragen zelf bij in de kosten doordat zij hun eigen wetsuit moeten aanschaffen. Al deze activiteiten geven aan dat de VBRB zorgvuldig met het personeel, materieel en de financiën omgaat en zeker geen 'geld over de balk gooit'.

Personele middelen

De VBRB werft zelf jongeren die zich willen inzetten als lid van de reddingsbrigade en leidt deze zelf op door middel van cursussen, trainingen en oefeningen. De Vrijwillige Bloemendaalse Reddingsbrigade telt circa 185 leden waarvan er ongeveer 75 actief stranddiensten draaien en dus toezicht houden op het Bloemendaalse strand. Zij houden het stuk strand tussen Zandvoort en IJmuiden in de gaten. De leden betalen geen contributie en ontvangen ook geen vrijwilligersvergoeding zoals bij een aantal andere reddingsbrigades wel het geval is.

Groot Materieel VBRB (voer- en vaartuigen)

De VBRB houdt toezicht op 5.6 km strand en zee. Met de afgesproken overlap van Zandvoort en Velsen/ IJmuiden circa 7 km. Er zijn diverse aspecten onderzocht die als uitgangspunten kunnen worden genomen voor het aantal voer- en vaartuigen dat de VBRB nodig zou (kunnen) hebben voor de strandwachttak. Die uitgangspunten zijn de lengte van het strand, het aantal bezoekers (op drukke dagen) en het aantal reddingsposten. Zie hiervoor punt 5.2. van het rapport.

Citaat uit het rapport:

“al deze dingen wekken de indruk dat de reddingsbrigade zorgvuldig te werk gaat en geen geld over de balk smijt. Hieruit blijkt dat de gemeente Bloemendaal relatief gezien met een ‘grote’ reddingsbrigade goedkoop uit is en dat het daardoor best coulant zou kunnen zijn als het om geld gaat”.

Gemiddeld benodigd materieel

Als het gemiddelde wordt genomen van de lengte van het strand en het aantal reddingsposten dan is de uitkomst als volgt: drie (3) voertuigen, vijf (5) tot zes (6) vaartuigen. Omdat het Bloemendaalse strand beduidend drukker is (sowieso op drukke dagen) dan andere stranden zou dit aantal eigenlijk al iets verhoogd moeten worden.

Het materieel waarover de VBRB momenteel beschikt, treft u aan op het overzicht in bijlage XXI.

Als referentie zou ook gekeken kunnen worden naar de reddingsbrigades van de buurgemeenten IJmuiden (Velsen) en Zandvoort. De IJmuider reddingsbrigade bezit volgens de factsheet in bijlage XX twee (2) voertuigen en zeven (7) vaartuigen waarvan vijf (5) snelle.

De Zandvoortse reddingsbrigade heeft volgens de factsheet in bijlage XXII, twee (2) voertuigen en negen (9) vaartuigen, waarvan zeven (7) snelle.

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat de Vrijwillige Bloemendaalse Reddingsbrigade qua uitrusting van voer- en vaartuigen en benodigde hulpmiddelen ten opzichte van andere reddingsbrigades en vergeleken variabelen haar taken uitoefent met minder middelen die gemiddeld berekend zijn van alle onderzochte en meewerkende vrijwillige reddingsbrigades. De VBRB is niet bovenmatig geëquipeerd ten opzichte van andere reddingsbrigades. De middelen en (vervangings-) investeringen zijn op basis van het rapport passend voor de uitoefening van de taken die de VBRB voor de gemeente uitvoert.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Bloemendaal,

, burgemeester

, secretaris